

Clanky.

B. Němec: Malý a velký svět (s obr.)	1
J. Roubal: Plovoucí rostlinné ostrovy (s obr.)	6
R. Farský: Historie umělých hmot	33
J. Baum: Uctívání hadů v Africe (s obr.)	37
F. Vlasák: Dvě otázky chemie	57
J. Štokrův: Dnešní lidopci (s obr.)	60
K. Hrubý: Dobrý a špatný odkaz potomstvu	81
J. Čeřovská: Biologické účinky ultrazvuku (s obr.)	84
J. Baum: Vztah tropické zvířeny k rostlinám (s obr.)	88
F. Link: Nové poznatky o planetách (s obr.)	113
B. Němec: Země požehnaná (s obr.)	117
A. Bláha: Monazitový písek a jeho význam	120
J. Kunský: Největší ledovce (s obr.)	153
B. Němec: Kuropění (s obr.)	159
V. Hlaváč: Jaké byly zimy v Čechách za posledních 165 let (s obr.)	185
S. Prát: Clověk a přírodní materiál (s obr.)	191
M. Burka: O zbarvení zvířat (s obr.)	209
B. Němec: Sázejme stromy	213
V. Dolejšek: Boj vědy o tajemství hmoty a energie (s obr.)	241
J. Kaloš: Přirozený a umělý kaučuk (s obr.)	245

Drobné zprávy (a fotografie).

Problém zvířat (B. N.). Str. 12. — Plodolisty. Str. 13. — Hydroponie. Str. 13. — Leptonika. Str. 13. — Kopulační látky. Str. 13. — Explantace. Str. 13. — Korkový dub. Str. 13. — Podložky. Str. 13. — Kukuřice. Str. 14. — Botanická zahrada v Kantonu. Str. 14. — Nové druhy rostlin. Str. 14. — Bakterie v kroupách. Str. 14. — Pták, lovcí pro člověka ryby (Hloch). Str. 14. — Rasonosi. Str. 14. — Holé kočky. Str. 15. — Rychlost kobylek. Str. 15. — Očkování. Str. 15. — Masáž není moderní vynález. Str. 15. — Vliv kouření na délku života. Str. 15. — Výška lidí je dědičná. Str. 15. — Století v Bulharsku. Str. 15. — Škrkavka ve žlučových cestách člověka (K. St. Sch.). Str. 16. — Vraždy. Str. 16. — Tibi. Str. 16. — Otravy arsenem u vinařů (K. St. Sch.). Str. 16. — Imunita rakovinného organismu (pen.). Str. 16. — Nač umírá nemocnělý zánětem slepého střeva (pen.). Str. 17. — Tuberkulóza u psa (pen.). Str. 17. — Brániš tyf a paratyf (pen.). Str. 17. — Rakovina v Zářebu (pen.). Str. 17. — Ozdobné kovy v moderní architektuře (Hloch). Str. 17. — Tři sta kilometrů za hodinu. Str. 18. — Synthetické parfemy. Str. 18. — Autor Robinsona Crusoe. Str. 18. — Běh na sto metrů. Str. 18. — Lesní požáry (M.). Str. 18. — Termity. Str. 19. — Výzkumná stanice v Rothamstedu. Str. 19. — Guma zachraňuje stromy. Str. 19. — Elektrický hlas. Str. 19. — Cesta na měsíc. Str. 19. — Větší svět. Str. 40. — Pšenice. Str. 41. — Andaluská jedle. Str. 41. — Méně známé pohyby listů citlivky (E. Güttler). Str. 41. — Rozdíly obou pohlaví (K. Komárek). Str. 42. — Zvláštnosti potraviny mořských zvířat (a. d.). Str. 42. — Losové v Norsku (J. Jech). Str. 42. — Srně v úlech (J. Vrbka). Str. 43. — Bakteriální vlastnosti medu (B.). Str. 43. — Konzervace jablek (B.). Str. 43. — Universální vitamin (B.). Str. 43. — Jantar v Německu (V. Procházka). Str. 44. — Zjištění tožnosti člověka, mozkovými vlnami (Rl.). Str. 44. — „Květy“ na nehtech (Vjk.). Str. 44. — Redkvička (Vjk.). Str. 44. — Umělé zbarvení protoplazmy za živa. Str. 45. — Dřevodělka fialová (J. Vrbka). Str. 45. — Museum odpadků (Berlin) (—). Str. 45. — Železo a měď v krvi při nemocnění (B.). Str. 46. — Květena posledního období třetihor. Str. 46. — Rozbitá střecha z drátového skla (obr. Havlina). Str. 57. — Boj proti smrti. Str. 64. — Mořské řasy jako potrava. Str. 64. — Kaučuk. Str. 65. — Vanilka. Str. 65. — Mimikry u rostlin. Str. 65. — Kočky a rostliny. Str. 65. — Rmen. Str. 65. — Nejmenší suchozemská jevnosubná rostli-

na. Str. 65. — Klíčivost plevelů. Str. 65. — O užítu trnky (A. Z. Huzio). Str. 66. — Kořenování a lenticely (m. b. v.). Str. 66. — Valerius Cordus. Str. 67. — Vitaminy v půdě. Str. 67. — Skody na stromech způsobené krupobitím (obr. Karklin). Str. 67. — Vliv teploty na vývin ryby (Sch.). Str. 68. — Tuberkulóza u savců. Str. 68. — Ptáci a motýli (J. V.). Str. 68. — Otuzilost vos vůči počasí (J. V.). Str. 68. — Perlové oči holubů (J. V.). Str. 69. — Lze rozeznat lebku mužskou od ženské? Str. 69. — Blesky zroduňují půdu (Sal.). Str. 69. — Železo. Str. 70. — Hliník. Str. 70. — Starořímský cínový koflík. Str. 70. — Konzervace potravin (Bláha). Str. 70. — Zámecký skleník v Napajedlech (obr. Havlina). Str. 71. — Slanina. Str. 71. — Zápach z úst (Rl.). Str. 72. — Vynálezy a tajnosti. Str. 95. — Balsaminy vylučují cukr. Str. 95. — Kaučukové rostliny v Rusku. Str. 95. — Skototenin. Str. 95. — Selen a rostliny. Str. 95. — Želí. Str. 96. — Houby postmím jídlem. Str. 96. — Rasa pomocníci při výrobě soli (J. Jech). Str. 96. — Termity a houby. Str. 96. — Žlutý zelená a mravenci (J. Vrbka). Str. 96. — Význam barev u motýlů (tl.). Str. 97. — Dýchání larev pestřenek (a. d.). Str. 97. — Sedivé vlasy. Str. 98. — Krevní skupiny. Str. 98. — Indiáni kmene Tarasko. Str. 98. — Lesy a noviny. Str. 98. — Kyselina salmenová (K. Komárek). Str. 99. — Náhražky cukru (J. Matzner). Str. 99. — Nečernající stříbro (V. Pka.). Str. 99. — Poušť Kalahari vysychá (J. Jech). Str. 100. — Chmelové vřtačky (Bláha). Str. 100. — Alnico-magnety (V. Pka.). Str. 100. — Slitiny hliníku a hořčíku (Sal.). Str. 100. — Azurová barva moře. Str. 101. — Kamenná pohádka — Sv. Vit v zimě (obr. B. Němec). Str. 113. — Specialisace. Str. 122. — Zima. Str. 123. — Bakterie v janturu. Str. 123. — Vrstv smruku. Str. 123. — Očkování rostlin. Str. 123. — Hormonizace zemáků. Str. 123. — Květinové hodiny. Str. 124. — Králici a užanka. Str. 125. — Nesnášlivé rostliny. Str. 125. — Sassafras první americkou drogou v Evropě (s obr. Z. Klan.). Str. 125. — Krížení kvasinek. Str. 126. — Krvavá mšice. Str. 126. — Kalabá (E. Güttler). Str. 126. — Pivoňky (J. Vrbka). Str. 126. — Palmy (E. Güttler). Str. 127. — Melanismus motýlů. Str. 127. — Žlutky slepičích vajec. Str. 127. — Osudy rostlinných barviv v zařívaci rouře (m. b. v.). Str. 128. — Ubývání zpěného ptactva (J. Vrbka). Str. 128. — Pudy pavouků skákavých (tl.). Str. 128. — Škodliví nematodi (Sot.). Str. 129. — Pavouci a lesy (Sal.). Str. 129. — Z biologie zavíječce jablečného (a. d.). Str. 129. — Zvíře, které samo sebe oloupilo (tl.). Str. 129. — Elecha (Biedl). Str. 129. — Potrava fosilní ryby (tl.). Str. 130. — Potrestaný nenasyt (s obr. K. Schäferna). Str. 130. — Složky vidění (a. d.). Str. 131. — Spánek a jeho poruchy (dr. Rl.). Str. 132. — Kofein jako poživatina (Biedl). Str. 133. — Vanad, niob a tantal (J. Matzner). Str. 134. — Drobnosti z lékařství (Rl.). Str. 134. — Denní rytmička u hmyzu a rostlin (tl.). Str. 135. — Liška v železech (pen.). Str. 135. — Báčorky. Str. 135. — Půl století české akademie. Str. 163. — Největší přírodovědecký objev 1939. Str. 164. — Ovocné stromy. Str. 165. — Modré houby (s obr. E. Beneš). Str. 165. — Větší rostliny. Str. 166. — Saranče (E. B.). Str. 166. — Šroubovitá stavba organismů (tl.). Str. 167. — Páv. Str. 167. — Za života chrostka *Oligoplectrum maculatum* (tl.). Str. 168. — Schistosomiasis v Egyptě a boj proti ní (a. d.). Str. 168. — Vývoj kufete. Str. 168. — Povrch organismů. Str. 168. — Rostlinná potrava Eskymáků. Str. 169. — Počet lidí. Str. 170. — Selenové rostliny. Str. 170. — Otrava svítivým plynem. Str. 170. — Americké zemědělství. Str. 170. — Buenos Aires. Str. 170. — Hovězí maso. — Str. 170. — Čaj proti popálení nám (dr. Rl.). Str. 170. — Vanilin (Bláha). Str. 171. — Říční rak jako léčivo (dr. Rl.). Str. 171. — Před padesátí lety. Str. 171. — Nafta v budoucnu. Str. 172. — Elastické sklo. Str. 172. — Brokovicne. Str. 172. — Sklo z taveného křemene. Str. 172. — Plynová maska. Str. 173. — Autogiro. Str. 173. — Aluminiová zavazadla.

Str. 173. — 25 let „Leicy“. Str. 173. Maličké věci. Str. 173. — Stravitelnost slámy. Str. 173. — Zušlechťený život. Str. 196. — Kamelie. Str. 196. — Ethylen. Str. 196. — Křemík. Str. 196. — Africký slon (s obr. **B. Němec**). Str. 196. — Vrozené rýhy a projevy stárnutí na lidském jazyku (s obr. **K. St. Sch.**). Str. 197. — Biomotor. Str. 197. — Ve dvou minutách před rokem. Str. 197. — Zmrzlý vodopád (s obr. **Hnízdo**). Str. 198. — Led na křídlech aeroplánu. Str. 198. — V minulém roce. Str. 198. — Hooverova přehrada. Str. 198. — Ohřívání vzduch. Str. 198. — Přírodovědecké názory M. Jana Rokycany. Str. 215. — Jednostrannost naší kultury (**M. Záleský**). Str. 215. — Vadnutí utržených rostlin (**E. Güttler**). Str. 216. — Zákonitost v přírodě jest všude a je věčná (s obr. **J. Kouřil**). Str. 217. — Největší hadi. Str. 217. — O pohybu pstruhů v jejich životním prostředí (**V. Dyk**). Str. 218. — Zivé listy. Str. 218. — Inteligence opic. Str. 219. — Cigarety. Str. 219. — Elektrické telefonní kabely. Str. 219. — Pořadí věd. Str. 247. — Zajímavý případ býložravosti tlouště (**V. Dyk**). Str. 248. — Bakterie uvnitř rostlin. Str. 248. — Starověcí přírodopysci (**Em. Güttler**). Str. 249. — O povahových vlastnostech vrány. Str. 249. — Horké prameny. Str. 249. — Co se stane během hodiny. Str. 250.

Z naší přírody.

Naše stonožky (s obr. **J. Lang**). Str. 19. — Ježdík, nepravém přehlížená ryba našich vod (**A. Z. Hnízdo**). Str. 21. — Nová naleziště dvou vzácných rostlin (**J. Korelus**). Str. 21. — Nosorožčí v Praze (**V. Fischer**). Str. 22. — Rorýs (s obr. **J. Žalud**). Str. 46. — Naše lesy dávají třísko (s obr. **V. Douda** & **R. Stolařík**). Str. 48. — Dáma v závoji — síťovka dvojitá, Dictyophora duplicita v Čechách (s obr. **A. Plíáň**). Str. 72. — Kde najdeme cizopasně prvky? (s obr. **O. Jirovec**). Str. 101. — Trýzeň ryb (s obr. **K. Schäferna**). Str. 143. — Astronomická zpráva na března a duben 1940 (**F. Soják**). Str. 144. — Kutnohorské doly (**J. Tomásek**). Str. 178. — Mýš drobná (s obr. **V. Hořejš**). Str. 180. — O výzkumu potravy ryb a čím se živi pstruh obecný v našich vodách (s obr. **V. Dyk**). Str. 203. — O velkém meteoru z 12. ledna 1940 (**V. Guth**). Str. 204. — Jak lovíme vodní živočichy (s obr. **O. Jirovec**). Str. 224. — Zmlje — samice (**J. Prásek** - **Rožďalovský**). Str. 228. — Podivný život kukačky (**V. Breindl**). Str. 229. — Cizopasný roztok Tetranychus telarius (s obr. **V. Šilhavý**). Str. 230. — Výzkum nové diluviální stanice „Jezkyne Rytířské“ v Moravském Krasu (s obr. **K. Absolon ml.**). Str. 231. — Bohatství kutnohorských dolů (s obr. **A. Heyrovský**). Str. 234. — Astronomická zpráva na květen a červen 1940 (**F. Soják**). Str. 235. — Odkud přiletují naši ptáci (**Josef Jirsík**). Str. 252. — Vzácný úlovek (s obr. **Oldřich Košťál**). Str. 254. — Choroš zimní (s obr. **R. Beneš**). Str. 255. — Astronomická zpráva na červenec a srpen 1940 (**F. Soják**). Str. 256.

Anketa o přírodních vědách.

Biologie (**J. Bělehrádek**). Str. 136. — Biologie věra a dnes (**B. Němec**). Str. 137. — Vývoj geologie v posledních letech (**K. Zapletal**). Str. 202.

Rozhledy.

Existují leopardi? (**V. Káral**). Str. 22. — Lvi lidožrouti (s obr. **J. H. Patterson**, přel. **B. O.**). Str. 24. — Astronomická zpráva na září a říjen 1939 (**F. Soják**). Str. 27. — Pravda a fantasie o kroupách (s obr. **A. Gregor**). Str. 49. — Vegetativní množení a degenerace (**B. N.**). Str. 73. — Uděláme si hvězdářský dalekohled (s obr. **A. Bečvář**). Str. 73. — Wallace měl pravdu! (s obr. **B. Starý**). Str. 76. — Astronomická zpráva na listopad a prosinec 1939 (**F. Soják**). Str. 77. — Orchiide a jejich pěstování (s obr. **K. Hrubý**). Str. 106. — Astronomická zpráva na leden a únor 1940 (**F. Soják**). Str. 110. — Nová sopka v Africe (s obr. **J. Verhoogen**, přel. **B. O.**). Str. 138. — Specifické léčení a ochrana proti nákazám (**J. Babička**). Str. 142. — Mikroskopické preparáty z cizopasných prvoků (s obr. **O. Jirovec**). Str. 173. — Domestikace afrického slona (s obr. **J. Baum**). Str. 199. — Florista doby Čelakovského mezi námi (s obr. **A. Kobrle**). Str. 219. — Xerofytismus a sukculence (s obr. **O. Sadovský**). Str. 221. — Kůže s vlasy a lidská plemena (s obr. **K. S. Schäferna**). Str. 222. — Nový kurovýtí pták (s obr. **J. Musilek**). Str. 223. — Polární záře (s obr. **F. Link**). Str. 250.

Příspěvky mladých přírodopvců.

Čestná cena „Vesmíru“ 1939 (s obr.). Str. 28. — Náš kačer — Pepiček (**M. Jašková**). Str. 28. — Kocíci máma (**L. Karfík**). Str. 28. — Soubor dvou roháčů o samičku (**B. Netolický**). Str. 30. — Mořské hvězdičky (**V. Křížek**). Str. 30. — Boj o spaččí budku (**A. Novák**). Str. 30. — Drobnosti ze života mravenců (**J. Diabola**). Str. 30. — Dravost potápníků (**J. Křenčík**). Str. 31. — Netopýr vrápenek a mariánská jeskyně (s obr. **J. Vaňura**). Str. 31. — Na čekání (**E. Pexová**). Str. 53. — Boj mravenců (**M. Janoušek**). Str. 53. — Zelva a pes (**V. Fröhlichová**). Str. 53. — Jak jsme vybírali lesní včely (s obr. **O. Singer**). Str. 53. — Květobil včeli (**B. Kulhavá**). Str. 54. — Čestná cena „Vesmíru“ 1939 (s obr.). Str. 55. — Jak působí hrůza na drůbež (**M. Mastná**). Str. 78. — Čmečláci (**L. Štěpán**). Str. 78. — Bělopásek tepolový (**J. Miňařík**). Str. 78. — Boj mezi ptáky (**V. Venglařová**). Str. 78. — Bukača (**M. Leskovec**). Str. 78. — Prázdniny věnované entomologii (s obr. **J. Fingerland**). Str. 79. — Stopy činnosti masožravých plůz v Sarmatu (**V. Pokorný**). Str. 79. — Užovky (**V. Brož**). Str. 110. — Starost s holoubky (**B. Krásný**). Str. 110. — Příhoda s mravcenci (**J. Svoboda**). Str. 111. — Kutilka obecná (**Z. Kluzák**). Str. 111. — Moje příhoda s lasičkou (**M. Šmíd**). Str. 111. — Nesytka tiplicová, Sesia tipuliformis v našich zahradách (**A. Kniže**). Str. 111. — Vratne se k dobré knize (**L. Král**). Str. 144. — Agave (s obr. **J. Karel**). Str. 146. — Veverka (**A. Novák**). Str. 146. — Zajímavé druhy hřibů (**Z. Urban**). Str. 146. — Křečková nezvyklá zásoba (**S. Václav** & **V. Mášová**). Str. 146. — Rozsivky z Ohře u Loun (**M. Toman**). Str. 181. — První motýl (**M. Liva**). Str. 181. — Srostlá jablka (s obr. **J. Lašfovka**). Str. 182. — Tetřev v toku (**A. Fikrle**). Str. 182. — Co vime o srdci? (**L. Král**). Str. 183. — Naše andulky (**L. Otyřpková**). Str. 183. — Jago (**J. Cigánková**). Str. 183. — Liška (**J. Nastálek**). Str. 183. — Nesytka maliniková, Bembeia hylaeiformis (**J. Doskočil**). Str. 183. — Kápovitě listy lip na Mělnice (s obr. **J. Šeba**). Str. 206. — Kukulka lociková, Cuculia lactucae (**J. Půlpán**). Str. 206. — Ze života kanárů (**M. Šmíd**). Str. 206. — Nepravdivost květu u Linaria spuria (**V. Pokorný**). Str. 207. — Veverka (**V. Rýdlová**). Str. 207. — Srdce, živý automat (**A. Novotný**). Str. 207. — Zápas (**J. Holeček**). Str. 236. — Straky (**V. Brož**). Str. 236. — Lumci (**M. Janoušek**). Str. 236. — Srnka (**Z. Urban**). Str. 236. — O preparaci rostlin pro biologické sbírky (**J. Karel**). Str. 236. — Lesní polomy (s obr. **A. Fikrle**). Str. 237. — Prvý výlet našich včel (**O. Pochonka**). Str. 237. — Hladová koroptev (s obr. **E. Choutka**). Str. 238. — Srpnová květena v údolí Želetavky (**V. Pokorný**). Str. 238. — Numerická abnormalita u zánice růžové (**T. Bitter**). Str. 239. — Jakou má divoká hrdlička paměť (**Zd. Cedrych**). Str. 256. — Pokus s česnekem (**F. Jelínek**). Str. 256. — Malá ukurtnice (**Boh. Krásný**). Str. 257. — Strážci stromů (**M. Janoušek**). Str. 257. — Zmrzlé ryby (s obr. **J. Jarkovský**). Str. 257. — Rozsivky (s obr. **J. Šmídák**). Str. 258. — Výživa naší oktávky v číslích (**M. Mach** & **V. Strádal**). Str. 258. — O bouřce ovocném (**Jar. Doskočil**). Str. 259.

O knihách.

Str. 32, 55, 80, 112, 147, 184, 208, 239, 259.

Bibliografie nové přírodovědecké a příbuzné literatury. Str. 148, 240.

Z vědeckého života.

Rockefellerova nadace. Str. 32. — XIII. mezinárodní kongres zoologů. Str. 32. — K devadesátým narozeninám prof. dr. Františka Vejvodského (**O. Jirovec**). Str. 56. — Prof. dr. Václav Svambera †. Str. 56. — Česká akademie věd a umění. Str. 56. — Universitní jubilea. Str. 56. — Prof. dr. Ferdinand Schulz †. Str. 80. — Bohumil Vavroušek †. Str. 80. — Kuratorium Masarykova fondu. Str. 80. — Doc. dr. Radim Uzel †. Str. 112. — Prof. František Vejvodský † (**B. N.**). Str. 149. — Mezinárodní sjezd botanický. Str. 149. — Julius Robert Mayer (š.). Str. 149. — Ludwig Rumbler † (**S. P.**). Str. 184. — Prof. František Maloch †. Str. 184. — Dr. Josef Fleischer †. Str. 208. — Ing. Antonín Oborský †. Str. 208. — Prof. dr. Herfort †. Str. 240. — Přírodopisná sekce při Sdružení českých profesorů v Brně. Str. 260.

Adresář profesorů přírodních věd.

Str. 150.